

Er ref: Eva Centeno López

Diariennr: N2014/734/E

Yttrande över Energimyndighetens uppdragsredovisning ”Kontrollstation för elcertifikatsystemet 2015”

SKGS finns inte med på listan över remissinstanser. SKGS är basindustrins energisamarbete som använder ca 40 TWh el årligen. Våra synpunkter på ovan rubricerade rapport borde således vara av intresse för Näringsdepartementet och ni finner dem nedan.

Sammanfattning

SKGS:

- kan se kraftbalansmässiga fördelar med förslaget om att höja kvotplikten med 75 TWh men skulle önska att Energimyndigheten samtidigt tydliggör att detta faktiskt innebär en ambitionshöjning i elcertifikatsystemet.
- delar inte Energimyndighetens bedömning när det gäller risker för påverkan på måluppfyllelse i elcertifikatsystemet till följd av implementering av ramvattendirektivet
- föreslår en översyn och framtagandet av ett gemensamt regelverk som möjliggör tilldelning av elcertifikat till ny elproduktion i såväl Sverige som Norge under några år efter målåret 2020
- tillstyrker förslaget att torven även fortsatt ska vara elcertifikatsberättigad
- anser att även utnyttjandet av restenergier för elproduktion ska vara elcertifikatberättigande
- anser att det är en förutsättning att konkurrensutsatt elintensiv industri är fortsatt undantagen kvotplikt

Elcertifikatsystemets funktion och mål

Kontrollstationsuppdraget borde även inrymt en utredning om justering av målsättningen (13,2 TWh i Sverige år 2012-2020). När det Svenska systemet vidgades till att även omfatta Norge gjordes antaganden om hur stor utbyggnad av den förnybara elproduktionen som förväntades ske i Sverige fram till den sista december 2011. Vi kan i efterhand se att bedömningen som låg till grund för det gemensamma målet att öka 13,2 TWh vardera innebar en underskattning av utbyggnaden i Sverige fram till samgåendet med Norge. Eftersom målsättningen i elcertifikatsystemet för Svensk del därför ökat borde en justering av målsättningen varit del av det uppdrag Energimyndigheten fått.

SKGS är ett samarbete mellan de fyra branschföreningarna Skogsindustrierna, IKEM, SveMin och Jernkontoret. SKGS arbetar med den svenska basindustrins energifrågor. Basindustrin sysselsätter 400 000 personer och har ett exportvärde på 323 miljarder kronor för 2012.

SKGS saknar också en analys av hur målet om 25 TWh ökad förnybar elproduktion inom ramen för elcertifikatsystemet förväntas påverka elmarknaden, (dvs elpris och investeringsförutsättningar) och behovet av elnätsinvesteringar.

Förslag om utökad kvotplikt

Energimyndigheten konstaterar i sin rapport att det är två huvudsakliga orsaker till att en justering av kvotpliktskurvan föreslås:

1. elanvändningen är lägre än prognosticerats
2. det har skett stora investeringar i förnybar elproduktion som är elcertifikatsberättigad men inte får räknas för måluppfyllelse

Att elanvändningen är lägre än prognos belyser problemet med att ha ett mål för förnybar elproduktion som är uttryckt i TWh. Elanvändningen, och därmed efterfrågan i elcertifikatsystemet, kan komma att fluktueras även i framtiden, till följd av konjunktur och väderförhållanden. Denna faktor är en av de viktigaste orsakerna till behovet av kontrollstationer i elcertifikatsystemet. I takt med att allt mer väderberoende kraft även byggs inom ramen för systemet kommer även utbudet i elcertifikatsystemet att öka i variation. Vid små reserver i systemet kan detta komma att få kraftigt fluktuerande påverkan på priserna.

Den andra faktorn innebär att det finns elproduktion som ligger som ”barlast” i systemet. Energimyndigheten pekar själv på orsaken till ”barlasten”, de oväntat stora investeringar som gjordes åren innan det gemensamma systemet med Norge. Vid samgåendet med Norge gjordes bedömningen att det gemensamma målet skulle vara att finansiera 13,2 TWh vardera under åren 2012 – 2020. Att målet sattes till 13,2 TWh grundades på att utbyggnaden i Sverige fram till sista december 2011 antogs bli 11,8 TWh. Energimyndigheten gör själv ingen kvantifiering av hur stor utbyggnad som verkligen skedde i rubricerat underlag till Kontrollstation 2015, men man konstaterar att en stark bidragande orsak till att den elproduktionen i den sk övergångsordningen överstigit bedömningarna är den mycket kraftiga utbyggnaden av förnybar elproduktion i Sverige innan den gemensamma elcertifikatsmarknaden startade. Det är av stort intresse att se hur stor denna ökade produktion var. SKGS kan tänka sig åtminstone två sätt att räkna:

- I Energimyndighetens rapport ER2010:28 som utgör underlag för den gemensamma elcertifikatsmarknaden med Norge, görs bedömningen att certifikatsberättigad elproduktion fram till och med år 2011 skulle utgöra 11,8 TWh. Den certifikatsberättigade produktionen fram till och med år 2008 konstaterades vara 8,5 TWh och Energimyndighetens bedömning var att produktionen för åren 2009-2011 skulle öka med dryga 3 TWh.

En avstämning i Cesar, där antalet utfärdade och annullerade certifikat finns samlade, visar att tillkommande produktion år 2009-2011 var 4,8 TWh. Den verkliga produktionen var alltså **1,8 TWh högre** än energimyndighetens bedömning i rapporten ovan.

- Man kan också jämföra verklig elcertifikatsberättigad elproduktion under åren 2010 och 2011 med den produktion som kvotplikten var tänkt att driva fram dessa år. Vid en sådan jämförelse visar det sig att utbyggnadstakten år 2010 var 1 TWh högre och 2011 2,5 TWh högre, totalt alltså **3,5 TWh högre** än kvoten var tänkt att driva fram.

Beräkningsexemplen ovan visar att en vidare utredning av hur stor utbyggnaden av förnybar elproduktion inom ramen för elcertifikatsystemet som verkligen skett före den 1 januari 2012 bör

ske. Att den är större än de 11,8 TWh som ligger till grund för den nuvarande målsättningen är däremot helt klart.

SKGS kräver ett tydliggörande kring hur stor elproduktion det är som tillkommit i Sverige åren precis innan den gemensamma elcertifikatsmarknaden. SKGS anser också att det är felaktigt och vilseledande att Energimyndigheten i kapitel 7.3 förtydligar genom fetmarkering att kvotjusteringen **inte** sker till följd av någon ambitionshöjning. Det är just en ambitionshöjning som man delvis måste justera för och detta bör man vara tydlig kring.

SKGS anser vidare att utredningen som nämns ovan bör ligga till grund för en utvärdering om huruvida det svenska målet i det gemensamma elcertifikatsystemet verkligen överensstämmer med det riksdagsbeslut vi har om att målet för utbyggnaden av förnybar el i Sverige ska vara 25 TWh till 2020. I propositionen 2010/11:155 anges ”inrättandet av en gemensam elcertifikatmarknad med Norge innebär inget högre mål för Sverige än det som riksdagen antog i enlighet med regeringens förslag 2010”.

Risker för att utbyggnadstakten avtar

Skogsindustrierna uppfattar Energimyndighetens bedömning av potential för ny förnybar elproduktion som trovärdig. Vi gör däremot en annan bedömning av vissa av de risker som myndigheten för fram.

- Vi delar inte myndighetens bedömning att implementeringen av EUs ramvattendirektiv inte skulle utgöra någon risk. Vi ser tvärtom stora risker med denna implementering. Dels riskerar småskalig vattenkraftsproduktion att försvinna och således inte längre producera certifikatsberättigad elproduktion. Vi ser också en stor risk att Sveriges möjligheter att producera reglerkraft som behövs för att möta ökningen i intermittent kraftproduktion kan minska signifikant. De siffror som nämnts av tex Vattenfall och Eon är 10-20 % av befintlig vattenkraftsproduktion, dvs uppemot 15 TWh minskad storskalig vattenkraftsproduktion, vilket skulle hämma möjligheterna att reglera tillkommande intermittent kraftproduktion som vindkraft. Det är möjligt att effekterna inte hinner bli så stora till 2020, men eftersom den förnybar elproduktion som tillkommer före 2020 även ska producera el lång tid efter 2020 är riskerna stora att ett icke hållbart elsystem skapas.
- Energimyndigheten menar att de regler som begränsar tilldelningen av elcertifikat på den norska marknaden efter 1 januari 2021 kan utgöra risk för att utbyggnaden av förnybar el minskar i Norge nära mållåret. Skogsindustrierna anser att så stor del av regelverket som möjligt bör vara lika mellan Sverige och Norge. I Sverige kan ny tilldelning av elcertifikat ske för anläggningar även efter 2020, ända fram till 2035. Skogsindustrierna föreslår därför en översyn och framtagandet av ett gemensamt regelverk som möjliggör tilldelning av elcertifikat till ny elproduktion i såväl Sverige som Norge under några år efter mållåret 2020.

Torvens roll i elcertifikatsystemet

Torven utgör inte någon stor andel av den elcertifikatsberättigade elproduktionen. Däremot gör den stor nytta vid samförbränning och för de anläggningar som använder torv, och de producenter som säljer energitorv är långsiktig stabilitet viktig.

SKGS tillstyrker därför Energimyndighetens förslag att torv för elproduktion även fortsatt ska berättiga till elcertifikat.

Ökat utnyttjande av restenergi borde också ge elcertifikat

Dagens elcertifikatsystem är inriktat på att främja förnybar elproduktion. Den svenska basindustrin skapar genom sina processer en relativt stor mängd restenergi. I dagsläget utnyttas endast en bråkdel av dessa restenergi, detta innebär ett stort resursslöseri. SKGS anser därför att all industriell restenergi som används för elproduktion borde berättiga till elcertifikat.

Lina Palm
Energidirektör SKGS

SKGS

SKGS är den råvaruförädlare och energiintensiva industrin i Sverige, Skogen, Kemin, Gruvorna och Stålet. Basindustrin står för en stor del av sysselsättningen i Sverige, ca 400 000 svenskar är direkt eller indirekt beroende av basindustrin för sin sysselsättning. Industriproduktionen finns framförallt ute i glesbygden, där inte så många andra arbetstillfällen ges. Runt fabrikerna finns nätverk av mindre företag för transporter, varor och servicetjänster vilket har stor betydelse för den lokala och regionala tillväxten. Basindustrins roll för Sveriges handelsbalans är betydande; den står en tredjedel av exportintäkterna eller 277 miljarder kronor för 2013. Möjligheten att kunna sälja sina varor till konkurrenskraftiga priser på världsmarknaden är nödvändig för svensk basindustri.